

เมื่อเพลิงสงบก็พบของดี

เมื่อเร็ว ๆ นี้ได้เกิดเพลิงไหม้ที่ตลาดอำเภอเมือง
จังหวัดลพบุรี ซึ่งกินเนื้อที่กว้างขวางมาก สำหรับเรื่อง
สาเหตุของเพลิงไหม้ ความเสียหายและการช่วยเหลือของ
เจ้าหน้าที่หน่วยบรรเทาทุกข์ รวมทั้งท่านนายกรัฐมนตรีนั้น
ผู้เขียนจะไม่กล่าวถึง เพราะหนังสือพิมพ์หลายฉบับก็ได้
เสนอข่าวไปแล้ว แต่สิ่งที่ผู้เขียนอยากจะกล่าวถึงก็คือ
บริเวณที่ถูกเพลิงไหม้นั้นเป็นอาณาบริเวณของโบราณสถาน
อันเก่าแก่ของลพบุรี เมื่อเพลิงได้สงบแล้ว ก็ได้เห็นโบราณ-
สถานซึ่งไม่เคยเห็นมานานนับสิบ ๆ ปี เช่น วิหารวัดป็น
ซึ่งมีพระเครื่องอันลือชื่อ กำแพงเมืองเก่าในสมัยโบราณ
และได้เห็นบริเวณของวัดเสาธงทองอย่างชัดเจน ทางด้าน
ทิศเหนือและทิศตะวันตก รวมทั้งตึกปิฎุและตึกโคโรซาน
ทางด้านทิศเหนือของวัดเสาธงทองด้วย

เมื่อเพลิงได้สงบแล้ว มองเห็นวิหารวัดป็นนั้น ก็
เพราะว่าเดิมวิหารวัดป็น ถูกบังด้วยตึกแถวและอาคาร
บ้านเรือนรอบด้าน เข้าใจว่าตึกแถวและอาคารบ้านเรือน
รอบๆวิหารวัดป็นนั้นคงจะเข้าที่ดินของวัดป็นอยู่ เมื่ออาคาร

บ้านเรือนและตึกแถวถูกเพลิงไหม้หมดแล้ว จึงมองเห็น
 วิหารวัดปิ่นเต็นซ์ แต่ผนังของวิหารก็ถูกความร้อนจาก
 เพลิงที่ไหม้รอบ ๆ ก็พังไปข้างเหมือนกัน แต่ส่วนใหญ่ก็
 อยงอยู่ในสภาพเดิม.

ส่วนที่มองเห็นกำแพงเมืองเก่า นั้น ก็เพราะว่าตึก-
 แถวร้านค้าและอาคารบ้านเรือนที่ถูกเพลิงไหม้^๕ สร้างทับ
 อยู่บนกำแพงเมืองเก่า เมื่อเพลิงสงบและร้านค้าอาคาร
 บ้านเรือนถูกเพลิงไหม้หมด จึงเห็นกำแพงเมืองเก่าเป็น
 แนวยาวไปตามริมแม่น้ำลพบุรี

สำหรับวัดเสาชิงช้า^๕ ทางด้านทิศตะวันตกติดกับ
 กำแพงเมืองเก่า และด้านทิศเหนือ^{๕ ๕ ๕ ๕ ๕} เป็นตึกแถวที่ถูก
 เพลิงไหม้เช่นกัน ตึกแถวเหล่านี้^{๕ ๕} เข้าที่ธรณีสงฆ์ของวัดอยู่
 เตียนจึงเห็นวัดเสาชิงช้า ทางทิศตะวันตกและทาง
 ทิศเหนือเต็นซ์ มีทางเข้าวัดสะดวกสบายหลายทาง ซึ่ง
 ผิดกับแต่ก่อนนั้นหาวัดเสาชิงช้ายากเหลือเกิน เพราะ
 ถูกบังเสียหมด วัดในกรุงเทพฯ ก็เป็นแบบนี้หลายต่อหลาย
 วัด เกราะที่วัดเสาชิงช้าไม่ถูกเพลิงไหม้ราบเรียบไปด้วย
 ถูกไหม้ไปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ตึกปัจจุบัน ตึกโคโรซาน โบสถ์
 วิหารของวัดจึงรอดไปได้อย่างหวุดหวิด.

เคราะห์ดีที่สุดที่โบราณสถานและสมบัติอันล้ำค่าของชาติไม่ถูกเพลิงไหม้ไปด้วย นั่นคือ พระนารายณ์ราชนิเวศน์ ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑสถาน เพราะเพลิงสงบเสียก่อนที่จะถึง ซึ่งอยู่ไม่ไกลกันนัก

ย้อนกลับมากล่าวถึงบริเวณที่ถูกเพลิงไหม้อีกครั้งหนึ่ง บริเวณเหล่านี้ไม่ควรจะสร้างตึกแถวหรืออาคารบ้านเรือนอีก ส่วนไหนที่เป็นของกรมการศาสนา กรมศิลปากร หรือเป็นธรณีสงฆ์ของวัดเสาชิงช้าก็ไม่ควรให้เอกชนเช่าต่ออีก ถ้าส่วนไหนเป็นของเอกชนและเห็นว่ามิโบราณสถานอยู่ ก็ควรจะเวนคืนเสีย

บริเวณวัดปิ่นจะได้เป็นโบราณสถานต่อไป ไม่ถูกบังอีก

กำแพงเมืองเก่าก็จะได้รับการไว้เป็นอนุสรณ์ อาจจะทำเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวลพบุรีก็ยังได้ เพราะอยู่ริมแม่น้ำลพบุรี เพราะเวลาที่ผ่านมาชาวลพบุรีไม่เห็นแม่น้ำลพบุรีที่เด่นชัดเลย

วัดเสาชิงช้า ตึกปิฎก ตึกโคโรซาน ก็ให้เห็นเด่นชัดและเข้าออกได้สะดวกสบายขึ้น

ถ้าทำอย่างนี้ประชาชนที่ประสบอัคคีภัยราว ๒ พัน

คนคงเดือดร้อน ความจริงที่ดินของลพบุรีที่จะสร้างเมืองใหม่ก็ยังมีอีกมาก ในสมัยรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงครามก็ดำริไปสร้างเมืองใหม่บ้างแล้ว ก็น่าจะคิดต่อไปได้ เท่าที่ผ่านมาบริเวณเมืองเก่าของลพบุรีก็ถูกสร้างเป็นตลาดอาคารบ้านเรือนจนแออัด โบราณสถานอันเก่าแก่ก็ย่อยยับไปมากต่อมากแล้ว และความแออัดยัดเยียดของร้านค้าและอาคารบ้านเรือนนี่เองที่ทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย และเป็นอุปสรรคต่อการระงับอัคคีภัยอีกด้วย ในตลาดลพบุรียังมีบริเวณที่แออัดยัดเยียดอีกหลายแห่ง และบริเวณดังกล่าวก็ล้วนแต่เป็นบริเวณโบราณสถานอันเก่าแก่ทั้งสิ้น

ดังนั้นจึงควรจะคิดสร้างเมืองใหม่ และย้ายออกจากเมืองเก่าที่เป็นบริเวณโบราณสถานเหล่านี้เสียที่ บรรพบุรุษของเราท่านอาจจะหวังที่ และโล่งที่ของท่านก็ได้ระวังให้ดีเถอะ

เพลิงไหม้ที่นครราชสีมา สุโขทัย ออยุธยา หรือที่กรุงเทพฯ ก็เหมือนกัน ถ้าหากบริเวณเหล่านั้นเป็นโบราณสถานมาก่อน หรือเป็นที่ธรณีสงฆ์ของวัดใดวัดหนึ่ง ก็ควรจะสงวนไว้เสียที่ ที่ดินของเมืองไทยยังมีที่จะสร้างอาคารบ้านเรือน หรือสร้างเมืองได้อีกมากมายเหลือเกิน ทำไม

จะต้องไปรังแกที่ของบรรพบุรุษที่สร้างชาติ สร้างบ้านเมือง
และรักษาเอาไว้ให้เราอีกเล่า

ขณะที่ผู้เขียนกำลังเขียนอยู่นี้ ที่ลพบุรีก็กำลังมีการ
ก่อสร้างใหญ่อยู่ถึง ๒ แห่ง แห่งแรกก็คือตึกอำนวยการ
โรงเรียนเทคนิคลพบุรี กำลังสร้างทับบนโบราณสถาน
เก่าแก่ของลพบุรี ซึ่งก็ยังไม่ทราบว่าเป็นบริเวณนั้นเป็นอะไร
รู้แต่ว่าคนงานขุดพบพระเครื่องมากมายจนเป็นข่าวทาง
หนังสือพิมพ์เมื่อไม่นานมานี้ ส่วนอีกแห่งหนึ่งก็คือสถานี
รถไฟลพบุรีกำลังสร้างลงตรงหน้าวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ
พอดี ถ้าใครอยากจะดูความสง่างามของวัดก็รีบไปดูเสียหรือ
ต้องการจะถ่ายภาพไว้ก็รีบไปถ่ายเสียเพราะอีกไม่กี่เดือนก็จะ
หาคุณภาพงามๆไม่ได้แล้ว เพราะจะเห็นแต่สถานีรถไฟอัน
สง่างามแทน ผู้เขียนผ่านบริเวณก่อสร้าง ๒ แห่งนี้ครั้งใด
ก็อดที่จะสลตใจมิได้

ถึงอย่างไรก็ไม่มีทางที่จะหาทางแก้ไขอีกแล้ว เพราะ
มันสายมากแล้ว ขอภาวนาไว้ว่าอย่าให้เกิดมึนที่อื่น เช่นใน
บริเวณที่ถูกเพลิงไหม้ดังกล่าวแล้วข้างต้นอีกเลย *
* *

ตีพิมพ์ครั้งแรกใน “สยามรัฐ”

ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๑